

ДА 30-ГОДДЗЯ ВЯЛКАЙ ПЕРАМОГІ

Пад такім дэвізам аддзел абслугоўвання бібліятэкі, ваенная кафедра правялі канферэнцыю са студэнтамі чацвёртых курсаў, прысвечаныя 30-годдзю вызвалення

Беларусі і 30-годдзю Перамогі над фашысцкай Германіяй, а таксама канферэнцыю па кнізе Героя Савецкага Саюза Р. Н. Мачульскага «Вечны агонь».

З вялікай увагай слухалі студэнты выступленне аўтара кнігі, былога сакратара Мінскага падпольнага абкома партыі, камандзіра злучэння Барысаўска-Бягомльскай партызанскай зоны Р. Н. Ма-

чульскага, в. а. дацэнта кафедры гісторыі БССР, намесніка старшыні савета ветэранаў вайны БДУ І. В. Марчанні.
З цікавымі дакладамі выступілі студэнты М. Шубіч, У. Дарожка, А. Расолька, В. Карпёнак і іншыя.
А. РУКШЫН.

НЕЯК група студэнтаў запыталася на сустрэчу свайго выкладчыка — доктара юрыдычных навук А. А. Галаўко.
— Анатоль Аляксандравіч! Вы — удзельнік баёў за вызваленне Беларусі, ваявалі ў Германіі, Венгрыі, Чэхаславакіі. Раскажыце нам аб сабе.
— Ну, што вам раскажаць, рабяткі? У пятнаццаць год трапіў на фронт. У дваццаць — вярнуўся. Тры раненні, дзве кантузіі. Вось і ўсё. Мы проста выконвалі свой абавязак.

Нічога не гаварыла аб прысутнасці на могілках жывога чалавека. Жудасна шапталіся кусты бэзу, шасталі ў траве вёрткія мышы, порхалі сонныя птушкі ў гэтай мёртвай цішы.
Праз мінуў пятнаццаць здалёку пачуўся гул самалёта. Ён хутка нарастаў.
Раптам проста перад імі, метрах у дзесці, сыплючы іскрамі, узвілася ў неба, у бок нафтабазы, жоўтая ракета. Амаль адначасова, з

нага стуку, — сын не з'явіўся. Анастасія Аўрамаўна увайшла ў яго пакой, уключыла лампу. На стале ляжала запіска: «Мамачка, не крыўдуй. Іду на фронт, да бацькі. Твой Толя».
Прыходу сына бацька не вельмі ўзрадаваўся. Тут жа, не марудзячы, адправіў дадому. І ўсё-такі раніцай радавы Галаўко Анатоль быў залічан на забеспячэнне ў роту лейтэнанта Качаткова.
...Глухой лютаскай ноччу

гі побач ішлі і боль і горыч.
Беларуская зямля... Цэлыя выпаленыя зоны... Ніводнай уцалелай вёскі на шляху. Гарады ў руінах. Разбітыя масты. Разрытыя дарогі. Вакол — горы металу...
Маладзенькі беларус Вася Дайлідзёнак бегаў па ўзводах і крычаў, ледзь не плачучы: «Хлопчы, не будзем спаць. Давайце хутчай. Зараз і мой дом — пад самым Мінскам».
Да вечара 2 ліпеня ля парку імя Чалюскінцаў ужо стаялі савецкія матарызаваныя часці.

...Чацвёрта хлопчыкаў хутка прайшлі па зале станцыйнага клуба, на секунду спыніліся, быццам шукаючы свае месцы, і гэтак жа хутка выйшлі.
— Нічога падзронага, — буркнуў белагаловы Колька.
— Айда ў штаб.

ДАРОСЛЫМІ СТАЛІ Ў ПЯТНАЦЦАЦЬ

Дзяжурны штаба знішчальнага батальёна па барацьбе з дыверсантамі сустраў рабят:
— Хлопцы, на могілках вораг. Камандзір з групай гайшоў на нафтабазу. Падыйдзе да могілак з боку гор. А вы працашыце кустарнік і выходзьце да чароту.
Знішчальны батальён, створаны ў асноўным з камсамольцаў, накіроўваў людзей для дзяжурства на пошце, стадыёне, складах, у магазінах, ваенным шпіталі. Высочвалі ворагаў, бралі іх на месцы, калі тыя падзвалі сігналы сваім самалётам.
Чацвёрка рабят ступіла ў цемку жнівеньскай ночы, такой цёплай і прыветнай учора, халоднай і страшнай сёння.
Прыціснуўшыся адзін да другога, трымалі цяжкія вінтоўкі наперазес. Каля могілак спыніліся, сталі раціца. Камандаваў Колька Кір'яленка.
— Вунь самы высокі крыж, — паказаў ён на ледзь бачны ў цемнаце сілуэт. — Мы з Валодзем пойдзем справа каля кустоў. Ты, Толя, з Шуркам ідзі налева. Праз дваццаць мінуў паднімемся і ідзем на крыж.

абодвух бакоў, пачуліся вінтавачныя выстралы рабят.
«Наводчык» нечакана з'явіўся на самой гары. Потым разка павярнуў і пакаціўся ўніз, да чароту. Толя кінуўся яму напераз. На фоне белых мелавых гор чалавек быў добра відаць, і рабяткі адкрылі агонь. Дыверсант стаў адстрэльвацца і кідацца ў бакі. Адлегласць скарачалася. Раптам Колька спатыкнуўся і ўпаў. Валодзька Фецісаў, які бег побач, нешта закрываў і кінуўся пластом на мелавы пясок. Толя з Шуркам заляглі, выпускаючы апошнія патроны. Дыверсант упаў на калені і папоўз да чароту. Ён быў ужо блізка да яго, калі насустрач яму ўзняліся тры моцныя мужчынскія постаці. Валодзька Труноў паспеў з групай у час. У рабят скончыліся патроны.
Дыверсанта ўзялі. Ён быў паранен. Мацеры фашыст быў у форме савецкага ваеннаслужачага.
Хавалі Кольку як салдату.
...Вось так сустрэў вайну Толя Галаўко, дзевяцікласнік са станцыі Аляксееўка.
10 кастрычніка станцыю моцна бамбілі. Дарэмна сядзела каля вакна маці, кожную секунду чакваючы ўмоў-

школьнік Галаўко, які чатыры месяцы назад уцёк з дому на фронт, вяртаўся са шпітала пасля кантузіі амаль інвалідам. Кружылася галава. Часта траціў прытомнасць. Свінцовы цяжар у целе. Але малады арганізм змагаўся.
Лячыцца няма калі. Праз паўтара месяца сержант Галаўко зноў вісеў на стропах, страляў на лята пад Каневам на Дняпры, ля станцыі Краснае пад Оршай. Нарэшце, асобы палкавы разведувод, Асімбудаўскія балоты — і наперадзе Орша.
Дротавыя загараджэнні. Працітанкавыя рвы з вадой, доты, дзоты. Дзясцікі ліній абароны, сотні траншэй і — з падкрэсленай акуратнасцю ў шахматным парадку — дзясціць тысяч (паведамлілі разведчыкі) бярозавых крыжоў з нямецкімі каскамі на могілках.
Чацвёрта сутак ішоў жорсткі бой за Оршу. Праврана глыбока эшаланіраваная нямецкая абарона. Пакаціўся вораг на захад без прыпынку. Войскі 3-га Беларускага кляна урэзаліся ў яго абарону на мінскім напрамку. Барысаў узялі з ходу.
Аднак з радасцю перамо-

Калі ўзышло сонца, разведувод старшыні Галаўко стаў рухацца ад Камсамольскага возера праз Нямігу да опернага тэатра. Насустрач яму выходзілі радэсныя мянчане. А баі яшчэ ішлі на цэнтральнай магістралі — немцы пакінулі ў развалінах масу смертнікаў. Але ўсё радзей грывелі выстрелы і ўсё шырэй расцякалася па вуліцах Мінска святая Перамога.
Дарогі вайны павялі байцоў далей, на захад. А ў палявой сумцы Галаўко з'явілася пісьмо:
«Старшыне — таварышу Галаўко А. А.
Загадамі Вярхоўнага Галоўнакамандуючага ад 24 чэрвеня 1944 года за прарыў моцнай, глыбока эшаланіраванай абароны праціўніка на Аршанскім напрамку, ад 27 чэрвеня 1944 года за ўзяцце г. Оршы, ад 1 ліпеня 1944 года за паспяховае фарсіраванне ракі Березыні і ўзяцце г. Барысава, ад 3 ліпеня 1944 года за ўзяцце сталіцы Савецкай Беларусі г. Мінска, ад 9 ліпеня 1944 года за ўзяцце г. Ліды і ад 31 ліпеня 1944 года за паспяховае фарсіраванне ракі Нёман і прарыў абароны на заходнім беразе р. Нёман **ВАМ АБ'ЯВЛЕНЫ ПАДЗЯКІ...**
Камандзір 71-га стралковага Нёманскага корпуса Герой Савецкага Саюза генерал-лейтэнант Кашавы.
1 верасня 1944 года».
М. ЦІВА.

Ветэраны... Яны ішлі да Перамогі франтавымі шляхамі і партызанскімі сцежкамі.
На здымку: (злева направа) загадчык кафедры радыёфізікі **І. Р. Некрашэвіч**, супрацоўнік вытворчых майстэрняў **М. Р. Бурш**, намеснік дэкана фізфака **А. А. Лабуда**.
Фота М. Нечыпарэнкі.

Не меркне памяць. Подзвіг у імя Радзімы, шчаслівага лёсу яе народаў-братоў свяшчэнны, і перад ім схіляюць галовы і стары, і малады.
Фота М. Нечыпарэнкі.

На прайшоўшых факультэцкіх канферэнцыях камсамольцы падвялі вынікі работ сваіх арганізацый у мінулым навучальным годзе: адзначылі станоўчае, звярнулі ўвагу на недахопы, выбралі новыя саставы камсамольскіх бюро.
Выдатна вядуць работу ваенна-патрыятычны, шэфскі, культурна-масавы сектары камітэта камсамола біялагічнага факультэта. Канкрэтызавалася і атрымала новыя формы ідэйна-палітычная работа на географічным факультэце, нядрэнна-наладжана там вучоба кам-

КАМСАМОЛЬСКАЯ ХРОНІКА

самольскага актыву, палепшылася арганізацыйная работа.
Добрыя вынікі правядзення Ленінскага ўрока, II і III этапаў Ленінскага заліку былі адзначаны на камсамольскай канферэнцыі студэнтаў хімічнага факультэта. Вялікую работу на факультэце вядуць таксама савет СНТ і члены студэнцкай агітбрыгады.
На факультэце прыкладнай матэматыкі турботы аб паспяховасці пастаянна былі ў цэнтры ўвагі камсамольскага бюро. Добра арганізавана там грамадска-палітычная практыка і шэфская работа.
На фізічным, гістарычным, матэматычным факультэтах адзначалася работа штабаў працоўных спраў.
Камсамольцы юрыдычнага факультэта сустралі справядзачы і выбары добрай

паспяховасцю, пэўнымі дасягненнямі ў навуковай рабоце.
Разам з тым адзначаны і недахопы ў камсамольскай рабоце. На географічным факультэце, на жаль, акадэмічная работа не стала пярвейшай турботай камітэта камсамола. Слаба наладжан там і кантроль за выкананнем некаторымі камсамольцамі ўскладзеных на іх дэрэнняў. Дрэнна арганіза-

вана вучоба камсамольскага актыву на біяфаку. Адзначана ў справаздачным перыядзе некаторая інертнасць камсамольскага бюро факультэта журналістыкі. На хімічным факультэце слаба працуе камсамольская арганізацыя выкладчыкаў. Стаяла пытанне аб недахопах арганізацыйнай работы і паляпшэнні здачы норм ГПА ў гісторыкаў. Камсамольцы матэматычнага факультэта гаварылі аб незадавальняючай рабоце культмасавага сектара, аб актывізацыі грамадскай работы выдатнікаў вучобы.

Нездавальняюча працаваў ваенна-патрыятычны сектар камітэта камсамола ФПМ.
Адзначаны недахопы прыняты да ўвагі новымі камсамольскімі бюро. Сакратарамі факультэцкіх камсамольскіх арганізацый выбраны: Вера Прокашэва (матфак), Сяргей Субоцін (геафак), Уладзімір Курчанка (біяфак), Анатоль Тозік (гістфак), Павел Гаранін (ФПМ), Леанід Семіненка (фізфак), Мікалай Корзун (юрфак), Усевалад Грынёк (журфак), Людміла Агароднік (філфак), Алег Івашкевіч (хімфак).

